

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LI. Ч. 51. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 17-го березня 1943.

No. 51. Jersey City, N. J., Wednesday, March 17, 1943.

VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ РОЗПОЧАВ СВОЇ РІЧНІ НАРАДИ

ДЖЕРЗІ СІТІ. — В понеділок рано розпочато наради Головного Уряду У. Н. Союзу в домі організації під н. 83 Гренд вулиці. Є це річні наради, скликувані згідно з статутом У. Н. Союзу. Розпочав їх головний передсідник, Микола Мурашко, поминальною згадкою за померших членів, з окремою згадкою про щойно помершого о. Миколу Струтинського, понадсороклітнього члена У. Н. Союзу і визначного народного діяча. Предсідник згадав за наших воєнків, що є в армії і на бойових фронтах, а згадав про них, як і про померших членів пошанували присутні головні урядники повстанням з місць. Потім приступлено до звітів головних урядників.

Головний передсідник, М. Мурашко, в своїй звітній доповіді зрест майна й членства У. Н. Союзу та зазначив, що членство У. Н. Союзу в минулому році докладало якнайбільше зусиль до цієї праці, яка є тепер получена з воєнною акцією. Зокрема підніс, що з надісланих досі звідомлень 120 відділів купили з своїх кас бондів на суму \$66,000, а знов частина членів з 195 відділів купили бондів на суму \$1,785,050. Інші відділи в числі 274 ще не прислали звітів про діяльність в справі купів бондів.

Заступник гол. передсідника Г. Герман згадав у звіті, що війна принесла зі собою занепад спортової акції молоді, бс молоді Союзова, що колись займалась цю акцією, є тепер у руках американської армії.

Заступниця гол. передсідника Марія Малевич зазначила, що найважливішою організаційною роботою в теперішніх воєнних часах є задержати в рядах Союзу ту молодь, яка вже належить до організації.

Головний секретар Д. Галичич зазначив, що організаційна активність У. Н. Союзу розвивалась у цьому році під впливом цих подій, які приніс зі собою воєнний час. Ця активність проявилась у першій мірі в тому напрямі, що всі відділи та всьо організоване членство посвячувало якнайбільше часу, праці та енергії на поміч цим величезним змаганням нашої країни, яких потрібно для вигри цієї війни. І не зважаючи на цю активність, відділи всетаки працювали над розвитком У. Н. Союзу, доказом чого є зрест в членстві на 948 осіб.

Головний касієр Р. Слободян представив загальний зрест майна У. Н. Союзу, який був найбільшим в історії існування нашої організації. Цей зрест виписав \$488,301.30. Зазначив, що не зважаючи на те, що в 1942 році виплачено членам дивіденди на суму \$64,169.73, а знов на помертні запомоги суму \$224,405.71, всетаки майно зночно зросло.

В імені головної контрольної комісії здавав звіт голова контролю Д. Капітула. Він ствердив, що зрест майна і членства був саме такий, як це подали члени ексекютиви. Далі підніс, що контроль знайшла все діловодство Союзу в добрім порядку, та що стан майна організації є знаменитий, бо надвишка резерви виносить \$2,158,096.49. Інші члени контролю, а саме, д-р В. Галан, д-р А. Т. Кібзей, Р. Смух і С. Куропась підтвердили звіт голови контролю.

Опісля головні контрольори здавали звіти зі своєї діяльності, як головні урядники. Як контрольори так і всі головні радні, а саме, П. Дуда, С. Слободян, І. Романишин, Т. Шпікула, В. Дідик, Геневефа Зепко, М. Давискиба, Е. Ляхович, А. Шумейко, Д. Шмагала, Юлія Баволяк, підносили в своїх звітах ту велику працю, яку тепер відділи ведуть в поодиноких округах для воєнних зусиль нашої батьківщини. Згадували вони про купно бондів, про жертви на Червоному Хресті, Ю.С.О. та інші цілі. Вкінці говорили також і про ту організаційну працю, яку вони вели в своїх місцевостях.

УЖЕ ЗІБРАЛИ 50 МІЛІОНІВ НА А. Ч. ХРЕСТ

НЮ ЙОРК. — Місто Ню Йорк збрало досі на потреби А. Ч. Хреста \$5,107,000 з наложеної на нього суми \$12,920,700. А в цілім краю збрано вже \$50,000,000 з наложеної на цей рік збірки, що має принести А. Ч. Хрестові 125 мільонів доларів, потрібних на те, щоби міг виконати свої зобов'язання у бижучім році. Таке стверджено на величезній маніфестації в Медисон Сквер Гарден в користь А. Ч. Хреста.

ЗБОМБАРДОВАНО ДВА ЯПОНСЬКІ КОРАБЛІ.

ГОЛОВНА КВАТИРА В АВСТРАЛІЇ. — Аліантські літаки бомбардували з цілою силою три великі японські кораблі, що були заповнені японськими воєнками. Два кораблі зістали поцілені в саму середину і зістали вкриті полум'ям.

ЗГИНУВ СЛАВНИЙ КАНАДІСЬКИЙ ЛЕТУН.

МОНТРЕАЛЬ. — Біля Бермуди, як доносять, згинув підчас нещасливого припадку капітан Клеренс Адвін (Дюк) Шилер, 43 років, відомий у цілому світі летун, що вєславився ріжними газардовими летами, між якими найбільшим був той, коли в 1928 році ратував він на Лабрадорі залогу літака „Бреммен“. Він полетів тоді ратувати без мапи.

Скріпити Хліборобський Фронт, Щоби не Потерпіти як Німеччина і Росія в 1918 році

ДЕ МОЙН (Айова). — У промові, виголошеній до губернаторів і представників 12 середно-західних стейтів, бувший президент Гувер представив широко закrojений плян збільшення хліборобської продукції. Вийшов з того заложення, що це потрібно, бо війна буде довга, як теж тому, що треба буде поживи для ратування країв, що винищені війною, як і для того, щоби виповнити Злученими Державами ту поліцейську службу, яку маєтсь на увазі, коли говориться про забезпечення світові мира. Гувер підкреслив, що в минулій світовій війні Німеччина та Росія завалились в 1918 р. головно через домашній фронт. І це треба тепер мати на увазі Злученими Державами, бо вони знайшлися в подібнім положенні. Ще заки та війна зачалась, говорив Гувер, Злучені Держави вже перестали бути тим краєм, що відомий з надзвичайно великої харчевої продукції. А тепер, казав він, край є частинно заблокований Японією і Німеччиною, через що не дістає деяких продуктів, які звик імпортувати. Тепер, казав Гувер, ми маємо харчевий недобір, бо мусимо достарчати поживу аліантам, а наші воєнки їдять більше як і в цивільному житті. І робітники їдять більше. А фермерська продукція зменшилась. Тим виправдував Гувер свої пропозиції щодо звільнення воєнків для фермерських робіт.

ЛУІС ГРОЗИТЬ МАЙНЕРСЬКИМ СТРАЙКОМ

НЮ ЙОРК. — Якщо не прийде до кінця березня до згоди між майнерською юнією і власниками копалень у справі підвишки денної платні майнерам на \$2, як і щодо інших умов, то 1 квітня ніякий майнер не вступить на територію власників майн. Таке заявив Джан Л. Луїс, президент „Юнайтед Майн Воркерс“. Якби так сталося, казав Луїс, то за те спалає війна на власників пуглевих копалень.

СЕНАТСЬКА РЕЗОЛЮЦІЯ У СПРАВІ ПОВОЄННИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

ВАШІНГТОН. — Чотири сенатори, Ген і Гил — демократи, та Бол і Буртон — республіканці, мають готову резолюцію у справі повоєнних зобов'язань Об'єднаних Держав, себто тим самим і Злучених Держав. З змістом резолюції погоджується принципіально теж і сенатор Кополі, що є головою Комітету для справ заграничних. З нею погоджується і президент Рузвельт. Та є обвава, що вона готова викликати довгежу дебату. Тому її предлають у сенаті як пробну, а не зобов'язуючу, щоби наразі вичути сентмент більшости сенаторів. Щіль резолюції є та, щоби запевнити союзні держави, що Злучені Держави будуть з ними у тісній кооперації теж і по війні.

СПЕНСЛЕР ПРОТИ „КОЛЕКТИВНОЇ ЗАБЕЗПЕКИ“

ДЕ МОЙН. — Герисон Е. Спенслер, голова Республіканського Краєвого Комітету, висказав свою „особисту думку“, кажучи, що американський нарід не схоче по війні зрікатись своєї суверенності і не дасть згоди на „колективну безпеку“.

Нові Кроки за Обеднання Воюючих Французів

ЛОНДОН. — Генерал Жіро, французький військовий і цивільний командант у північній Африці, заявив публично свою готовість прийняти генерала де Голя, провідника воюючих французів, в цілі обдумання спільної акції проти держав Оси. Майже рівночасно з тим подаю від Жірода вістку про уступлення його заступника генерала Бержерета. Зогляду на те, що Бержерета загально вважали головним речником політики Віші, уступлення Бержерета вважають спробою Жірода очистити себе з прихильників режиму Віші й фаншистський нахилів.

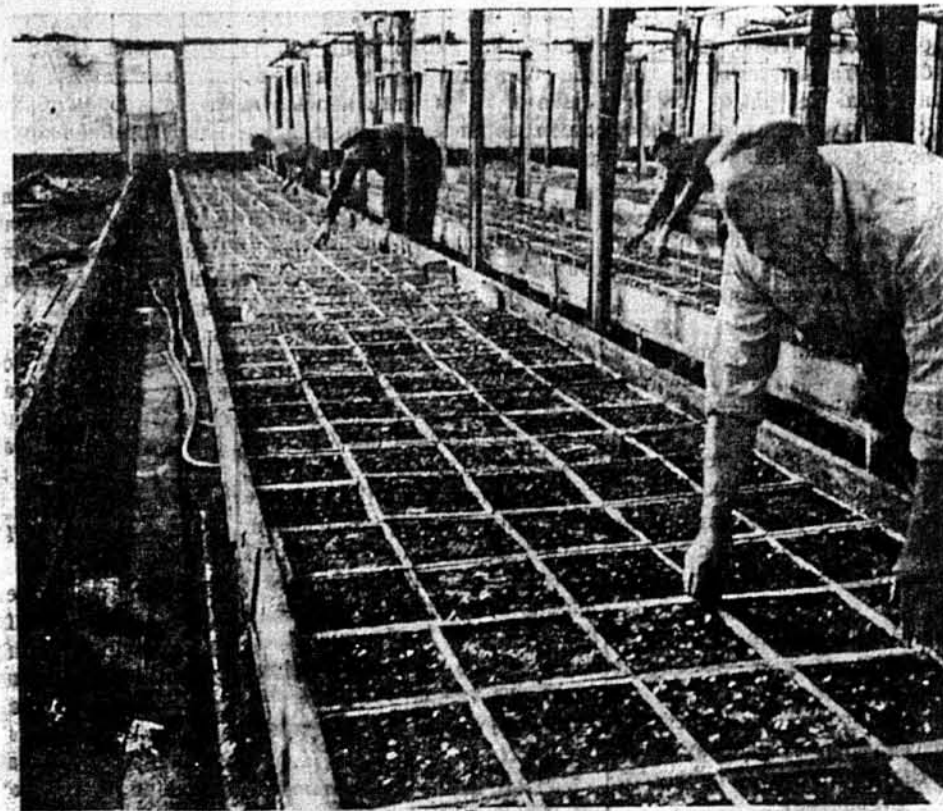
ВПЕРТІ ЧУТКИ ПРО НЕРВОВЕ ЗАЛОМАННЯ ГІТЛЕРА

СТОКГОЛЬМ. — Таас, советська повнікарська агенція, наводить слова одного психіатра, котрий щойно повернув з Німеччини, що мовляв умовий стан Гітлера погіршився від педвач на східному фронті до того ступня, що наїстичний уряд вважає потрібним держати його відтятим від світа.

Тимчасом вістки з Берліна вказують, що внаслідок захоплення Харкова наїсти можуть тепер краще відсвяткувати своє традиційне Свято Героїв, ніж це вони могли зробити в минулу неділю. Сподіваються, що Гебельс запродукує на Святі Героїв самого фірера, хочби на те, зби елементувати чулки про його умову педугу.

КВІСЛІНГ МОБІЛІЗУЄ ДО ПРАЦІ КЛЕРИКІВ

СТОКГОЛЬМ. — Норвезький премієр Відкун Квіслінг видав розпорядок про мобілізацію до праці всіх студентів теології, які противляться наїстичній політиці.

ВІТАМІНИ. — Шикагоський Союз Об'єднаних Квітарів згодився викинути зо своїх інспектів зніні, троянди й інші квіти, а замість них ростити помідори й подібну ярипу для Городів Перемоги. На світлинні: оброблювання грядок з насінням.

НІМЦІ ЗАНЯЛИ ХАРКІВ; ВІДСТУПАЮТЬ НА ПІВНОЧІ

ЛОНДОН. — Російський уряд признав офіційно захоплення Харкова німцями по довгих і упертих боях, а німецькі й російські донесення згідно вказують на сильну німецьку контрфорзиву на всій лінії від Курська аж до середнього бігу ріки Донця.

Російський комунікат доносить про поважні успіхи російської офензиви в околиці Смоленська, на котрий концентруються війська, звільнені після заняття Вязми.

Російський уряд признав заняття німцями Харкова, важного промислового центра, в 24 години після німецького комунікату, що сповіщав про його заняття. Офензиву в цім секторі повели 325,000 німецьких військ, присланих переважно з Франції. Німецький комунікат каже, що німецькі війська доперли до Чугуєва, 20 миль на полудне від Харкова.

На серйозність положення в Україні вказує депний приказ Сталіна до червоної армії, в котрім закликається воєнків боронити кожну позицію за всяку ціну, а відступати з позиції тільки на приказ начального воєжда.

НІМЕЦЬ ОПИСУЄ ЗАНЯТТЯ ХАРКОВА.

За донесенням одного з фронтівих репортерів Гебельса, Харків при занятті його німцями представив гровову мовчанку. При другому вході до міста німці огортали дивне чувство; вони йшли вулицями, на котрих колись снувалися людські товпища, а на котрих тепер не було ні одної живої душі.

НІМЦІ ПУСТОШАТЬ КРАЙ З РОЗМИСЛОМ.

МОСКВА. — Бюро Ройтера доносить, що німці мають спеціальні відділи, котрих завданням є виконувати прикази командантів про нищення краю на випадок відступу німецьких військ. Ці відділи передовсім палять села й міста.

Внаслідок діяльності цих відділів багато сіл, зложених з деревляних хат, існує нині тільки на мапах. Часто можна перейти через давний осідок села, навіть цього не помітивши.

Нищення міст є дещо трудніше, але й це не відстрашує німців. Великих міст, як наприклад Харкова, не можна зтерти з лиця землі так легко, але й це німці пробують робити. Зате менші міста вони просто рівняють з землею. Міста, як Вязма, Ворожж, Гжажк і Ржев, лишилися просто без одного дому, який можна би ще направити. Ці й інші міста прийдеться відбудувати від самих основ.

Німці нищать теж систему висушування, через що мільонів акрів землі тепер заростають бурянами. Вони забирають увесь живий інвентар, всю рілничу машинерію й все насіння.

НІМЦІ ПЕРЕБИРАЮТЬ КОМАНДУ НАД БОЛГАРСЬКОЮ АРМІЄЮ.

ЛОНДОН. — Всі болгарські війська в Сербії піддано під німецьку команду. Югославські жерела, з котрих походить ця вістка, приписують цей крок зростаючому німецькому страхови перед наближенням поважної кризи в Болгарії.

Команда німецької окупаційної армії Югославії загострює своє переслідування югославського населення, котре вона підозриває за піддержування генерала Михайловича. У Крагуєвачу розстріляно 160 сербських селян.

До Туреччини прийшли вісти, що всі німецькі штабові офіцери в Болгарії дістали приказ негайно удатися до Софії й бути там у постійному контакті з німецькою командою. Родинам німців приказано бути готовими до моментального відзду. Німці починають фортифікувати побережа Чорного Моря.

РУМУНИ ПЕРЕБИВАЮТЬ ЖИДІВ.

СТОКГОЛЬМ. — Понад 120,000 жидів убито в Румунії, за донесенням шведської газети „Афтонд-пінген“. Крім цього 60,000 вислано на таборів роботи на схід від Дністра.

ПОВІТРЯНИЙ АЛЯРМ У РИМІ.

БЕРН. — У понеділок у полудне роздався в Римі алярм острого перед наближаючимся повітряним рейдом. Літаків не було, і по години дано сигнал, що небезпека минула. Пізніше комунікат подав, що літаки атакували різні обекти в недалекій провінції Фросіноне.

НАСТРОЇ СЕРЕД НАЦІСТИЧНИХ ВОЄНКІВ.

ЛОНДОН. — Бюро Ройтера подає звіт про одного чоловіка з нейтральної країни, що недавно прибув з Польщі, про дефістичні настрої серед німецької поліції, німецьких воєнних бранців і воєнків. Німці котрі втекли з російської неволі були здивовані добрим трактуванням. Один німецький лікар сказав йому, що німецьке цивільне населення вже проявляє наслідки недостаточного харчування.

